

Pyhänet Oy:n osakkeiden ostaminen ja lainojen takausvastuiden siirto

Khall 14.10.2025 § 259
323/02.05.07/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

PyhäNet Oy on vuonna 2013 Pyhäjärven kaupunginvaltuuston päätöksellä perustettu yhtiö. Kärämäen kunta ja Haapajärven kaupunki ovat tulleet yhtiön osakkaiksi vuosina 2014 ja 2016. Yhtiön kaupparekisteriin merkittynä toimialana on muun ohella hankkia, omistaa, ylläpitää, hoitaa, myydä ja vuokrata hallinnassaan olevaa tietoliikenneverkkoa ja sen liittymiä. Yhtiössä on yhteensä kolmesataaviisi (305) osaketta, jotka kaikki ovat samanlaisia ja tuottavat Yhtiössä yhtäläiset oikeudet. Tällä hetkellä Pyhänet Oy:n omistussuhteet ovat seuraavat:

Osakas	Osakkeiden lukumäärä	Omistusosuus (noin)
Pyhäjärven kaupunki	155 kpl	50,82 %
Kärämäen kunta	55 kpl	18,03 %
Haapajärven kaupunki	95 kpl	31,15 %
Yhteensä	305 kpl	100 %

Tietoliikenneyhteydet ovat nykyään luettavissa perustarpeiksi ja peruspalveluiksi. Pyhäjärven kaupunki näkee, että alueen kehityksen kannalta Pyhänet Oy täyttää tärkeää kehitystehtävää ja että tietoliikenneyhteydet ovat jatkossa yhä tärkeämpiä niin elinkeinojen kehittämisen kannalta kuin yleisen valmiussuunnittelun ja huoltovarmuuden kannalta. Yhtiön kehittämisen tulevista suuntaviivoista on osakkeiden kesken herännyt aktiivista keskustelua ja osakkaiden kesken on tunnistettu erilaisia tahtotiloja yhtiön tulevan strategisen suunnan osalta. Haapajärven kaupunki ja Kärämäen kunta ovat tehneet tahoillaan periaatepäätöksen osakeomistuksesta luopumisesta. Pyhäjärven kaupunki on neuvotellut Haapajärven kaupungin ja Kärämäen kunnan kanssa Pyhänet Oy:n osakkeiden ostamisesta.

Neuvottelujen tuloksena on laadittu kauppakirjaluonnos, jonka mukaan Pyhäjärven kaupunki ostaa yhtiön vähemmistöosakkeiden osakkeet ja maksaa niistä 1.726,70 euroa osakkeelta. Kärämäen kunnalle maksetaan yhteensä 73.000 euroa ja Haapajärven kaupungille 186.000 euroa.

Järjestely edellyttää, että Pyhäjärven kaupunki ottaa vastuulleen Pyhänet Oy:n lainoista ne takausvastuut, jotka Haapajärvi ja Kärämäki ovat aiemmin antaneet, ja että lainanantajat Suomenselän OP ja Kuntarahoitus vapauttavat nämä tahot takausvastuista. Takausvastuut kohdistuvat kahteen lainaan, joiden jäljellä olevat pääomat ovat 696.969,6 € ja 744.826 €, yhteensä 1.441.795,60 €. Päätös tehdään Kuntalain 14 §:n ja 129 §:n nojalla; takauksen hinnoittelussa noudatetaan markkinaehtoisuutta.

Takauksesta peritään 1,25 %:n vuosittainen takausprovisio. Takaukset tulevat voimaan, kun lainanantajat hyväksyvät takaajan vaihdon ja vapauttavat Haapajärven ja Kärämäen aiemmista vastuista.

Asiasta on suoritettu taloudellisten vaikutusten riskiarvio. Kauppahinta ja takausvastuiden enimmäismäärä määrittävät kaupungin kassavaikutukset ja riskiposition. Arvonmäärittäminen mukaan oman pääoman käyvän arvon vaihteluväli tukee järjestelyn taloudellista perustetta. Takausprovisiolla katetaan riskikustannus ja varmistetaan osaltaan kuntalain 129 §:n markkinaehtoperiaate.

Takauksia antaessaan kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtiontukisäännökset. Erityisen tärkeää on huomata, että valtiontukisäännökset on otettava huomioon myös niissä tilanteissa, missä takaus annetaan kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan kuntakonserniin kuuluvan yhteisön tai kuntien tai

kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa olevan yhteisön velasta tai sitoumuksesta, jottei kilpailuolosuhteita vääristetä.

Kuntalain 129.1 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.

Annattavat takaukset eivät niiden kohteina olevien lainojen summia arvioitaessa vaaranna Pyhäjärven kaupungin kykyä vastata lakisääteisistä tehtävistä. Takauksiin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä, kun ottaa huomioon lainasummat, PyhäNet Oy:n lainanhoitokyvyn ja yhtiön toimialan. Kaupungin edut turvataan riittävillä vastavakuuksilla, jotka toteutetaan yrityskiinnityksillä ja ne kohdistuvat mm. yhtiön omistuksessa olevaan valokuituverkkoon. Lisäksi takauksista peritään takausproviso, joka poistaa takausten korkoetua ja näin ollen poistaa tulinnanvaraisuuden tuesta.

Komissio on antanut tiedonannon EY:n perussopimuksen 87 ja 88 artiklan (sittemmin SEUT 107 ja 108 artiklan) soveltamisesta valtioneuvostoon takauksina (2008/C 155/02).

Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika),
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä (Kyseistä 80 %:n rajoitusta ei takautiedoksiannon mukaan sovelleta sellaisen yrityksen rahoittamiseen myönnettyyn valtion takaukseen, jonka toiminta muodostuu ainoastaan niille asianmukaisesti tehtäväksi annetusta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvästä palvelusta.),
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi.

Tiedonannon mukaiset ehdot takauksen antamisesta täyttyvät asiassa, joten valtuusto voi tehdä päätöksen takauksista. Ehdot ovat täyttyneet myös aiemmin, kun Haapajärven kaupunki ja Kärsämäen kunta ovat tehneet takauspäätökset.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto:

- 1) hyväksyy PyhäNet Oy:n osakkeiden oston liitteenä olevan kauppakirjan mukaisesti. Kaupan toteutumisen ehtona on Haapajärven ja Kärsämäen takaamien PyhäNet Oy:n lainojen takausvastuiden siirron toteutumisen kauppakirjan mukaisesti.
- 2) myöntää 100 %:n omavelkaisen takauksen PyhäNet Oy:n Suomenselän Osuuspankin lainalle FI18 5375 0383 6117 75 liitännäiskustannuksineen. Luoton määrä on kokonaisuudessaan 696.969,60 euroa. Takaus kattaa luoton pääoman, korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut kulut. Takaus on voimassa siihen saakka, että päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut ovat lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.

3) myöntää 100 %:n omavelkaisen takauksen PyhäNet Oy:n Kuntarahoituksen lainalle S100070/23 liitännäiskustannuksineen. Luoton määrä on kokonaisuudessaan 744.826,0 euroa. Takaus kattaa luoton pääoman, korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut kulut. Takaus on voimassa siihen saakka, että päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut ovat lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.

4) edellyttää lainan FI18 5375 0383 6117 75 takaukselle PyhäNet Oy:ltä riittävää 558.000 euron (696.969,6 €/80 %) vastavakuutta, sekä edellyttää lainan S100070/23 takaukselle PyhäNet Oy:ltä riittävää 596.000 euron (744.826,0 €/80 %) vastavakuutta.

5) takauksesta peritään kummastakin 1,25 %:n suuruinen vuotuinen takausprovisio jäljellä olevasta lainapääomasta.

Päätös

Kaupunginhallituksen kokoustauko päättyi klo 19.26. Puheenjohtaja määräsi suoritettavaksi nimenhuudon. Paikalla olivat Jouni Jussinniemi, Eeva-Riitta Pappila, Teija Mykkänen, Jarmo Halonen, Pasi Vornanen, Heli Hänninen, Erkki Kärkkäinen, Henrik Kiviniemi, Kirsti Kinnunen ja Jukka Tikanmäki.

Keskustelun kuluessa Pasi Vornanen esitti, että ei hyväksytä PyhäNet Oy:n osakkeiden ostoa ja Haapajärven ja Kärsämäen takaamien PyhäNet Oy:n lainojen takausvastuiden siirtoa.

Pasi Vornasen esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen kohdat 1-5.